

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Galvenās atziņas pēc revīzijas par pašvaldību 2017.gada pārskatiem

Skanstes ielā 50, Rīgā, LV-1013
Tālrunis: +371 67017500
E-pasts: lrvk@lrvk.gov.lv
Mājas lapa: www.lrvk.gov.lv
FB, Twitter: @VKontrole

Piektā revīzijas departamenta Pirmā sektora
vadītāja Inga Vilka
Vecākā valsts revidente Ludmila Orlova
Valsts revidente Nataļja Circene

Rīgā, Latvijas Pašvaldību mācību centrā
21.11.2018.

Darba kārtība

1. Finanšu revīzijas par pašvaldību gada pārskatiem process
2. Revīzijas rezultāts un galvenie secinājumi pēc revīzijas par 2017. gada pārskatiem
3. Situācija un konstatētie trūkumi:
 - Ilgtermiņa ieguldījumi
 - Deputātu atlīdzība
 - Reprezentācijas izdevumi
 - Ziedojumi un dāvinājumi
 - Pašvaldību dotācijas biedrībām
 - Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem
 - Naudas līdzekļu uzskaitē
 - Speciālais budžets
4. Īsi par jauno finanšu revīziju
5. Jautājumi, komentāri, diskusija

1. FINANŠU REVĪZIJAS PAR PAŠVALDĪBU GADA PĀRSKATIEM PROCESS

Finanšu revīzija par saimnieciskā gada pārskatu

- Valsts kontrole katru gadu veic finanšu revīziju **Par Latvijas Republikas gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem** (saīsināti saukta arī Saimnieciskā gada pārskata finanšu revīzija)

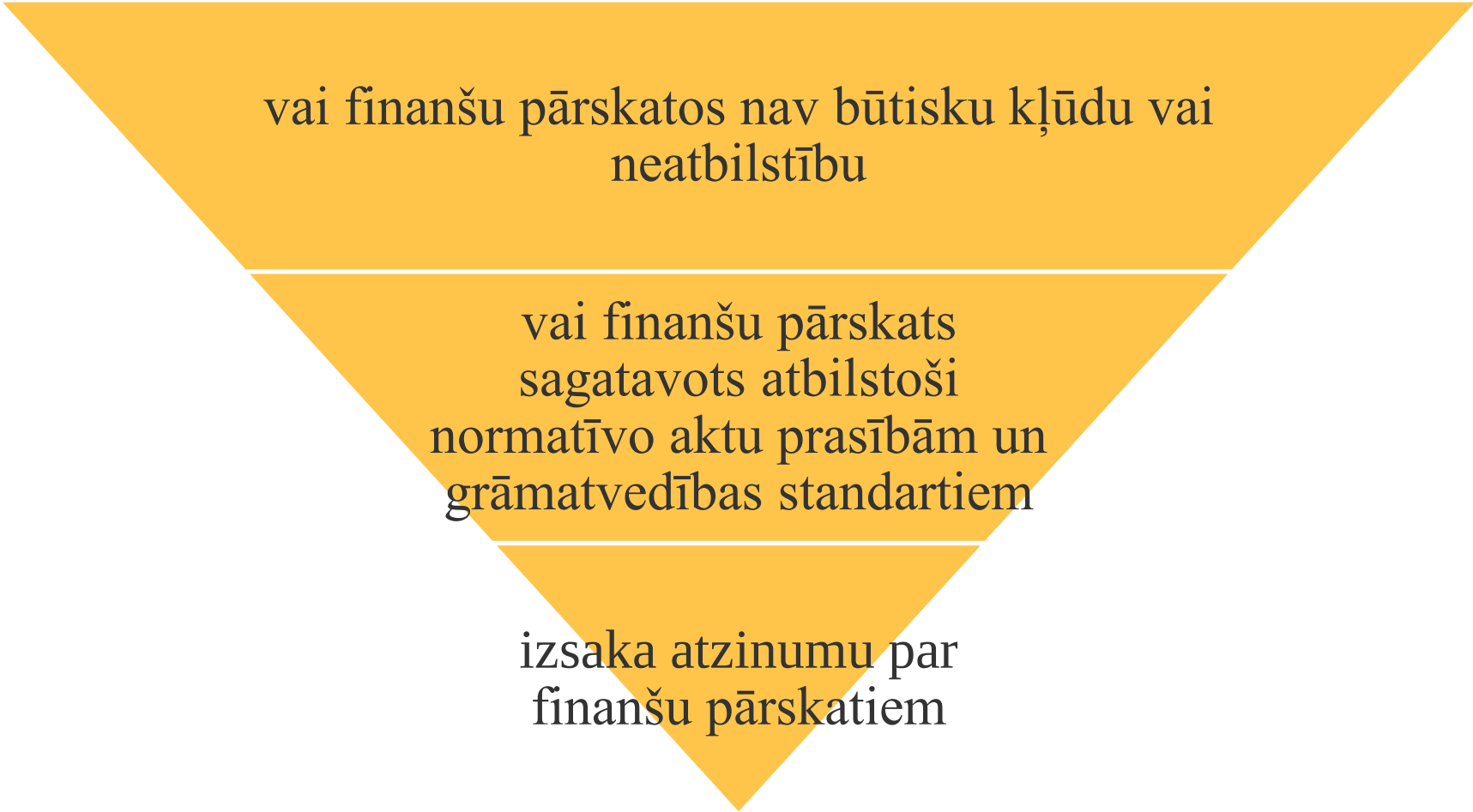
§ Valsts kontroles likums (3.panta 1.p.)

- Valsts kontrole katru gadu sniedz Saeimai atzinumu par saimnieciskā gada pārskatu līdz pārskata gadam sekojošā saimnieciskā gada 15.septembrim

§ Likums par budžetu un finanšu vadību (32.panta 1. d.)

- Valsts kontrole iesniedz finanšu ministram atzinumu par saimnieciskā gada pārskatu līdz pārskata gadam sekojošā kārtējā saimnieciskā gada 15.septembrim

Finanšu revīzijas ietvaros revidenti izvērtē

vai finanšu pārskatos nav būtisku kļūdu vai
neatbilstību

vai finanšu pārskats
sagatavots atbilstoši
normatīvo aktu prasībām un
grāmatvedības standartiem

izsaka atzinumu par
finanšu pārskatiem

Latvijas Republikas Saimnieciskā gada pārskatu

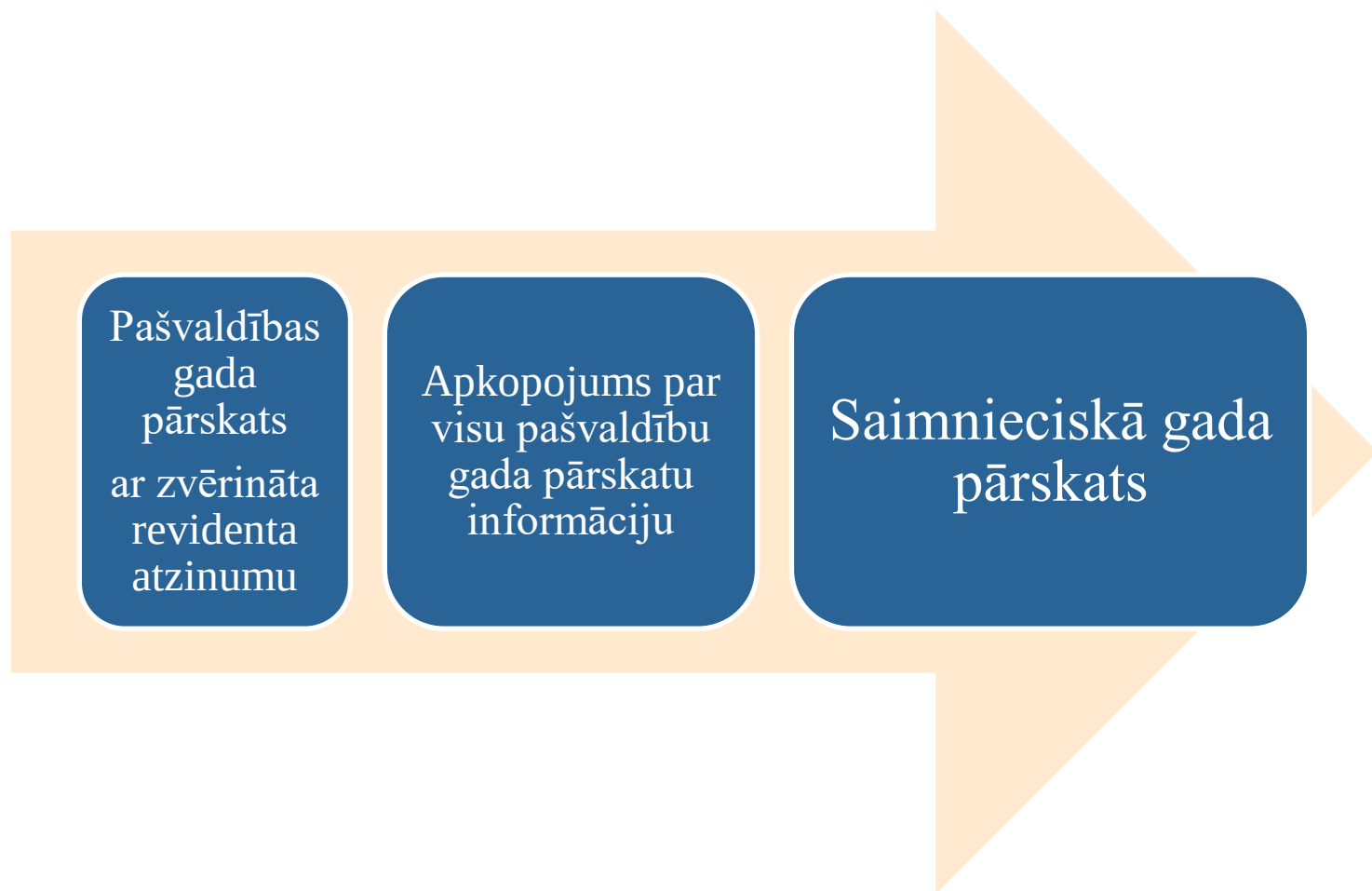
- sagatavo Finanšu ministrija
- pamatojoties uz valsts un pašvaldību budžetu izpildes, kā arī valsts un pašvaldību budžetu un Valsts kases valsts budžeta (turpmāk – valsts budžeta finanšu uzskaite) datiem, kurus klasificē atbilstoši normatīvo aktu prasībām budžeta un grāmatvedības jomā

Likums par budžetu un finanšu vadību

MK 29.05.2012. noteikumi Nr.375 «Saimnieciskā gada pārskata sagatavošanas kārtība»

Pašvaldību gada pārskatu iekļaušana SGP

Finanšu revīzija pašvaldībā

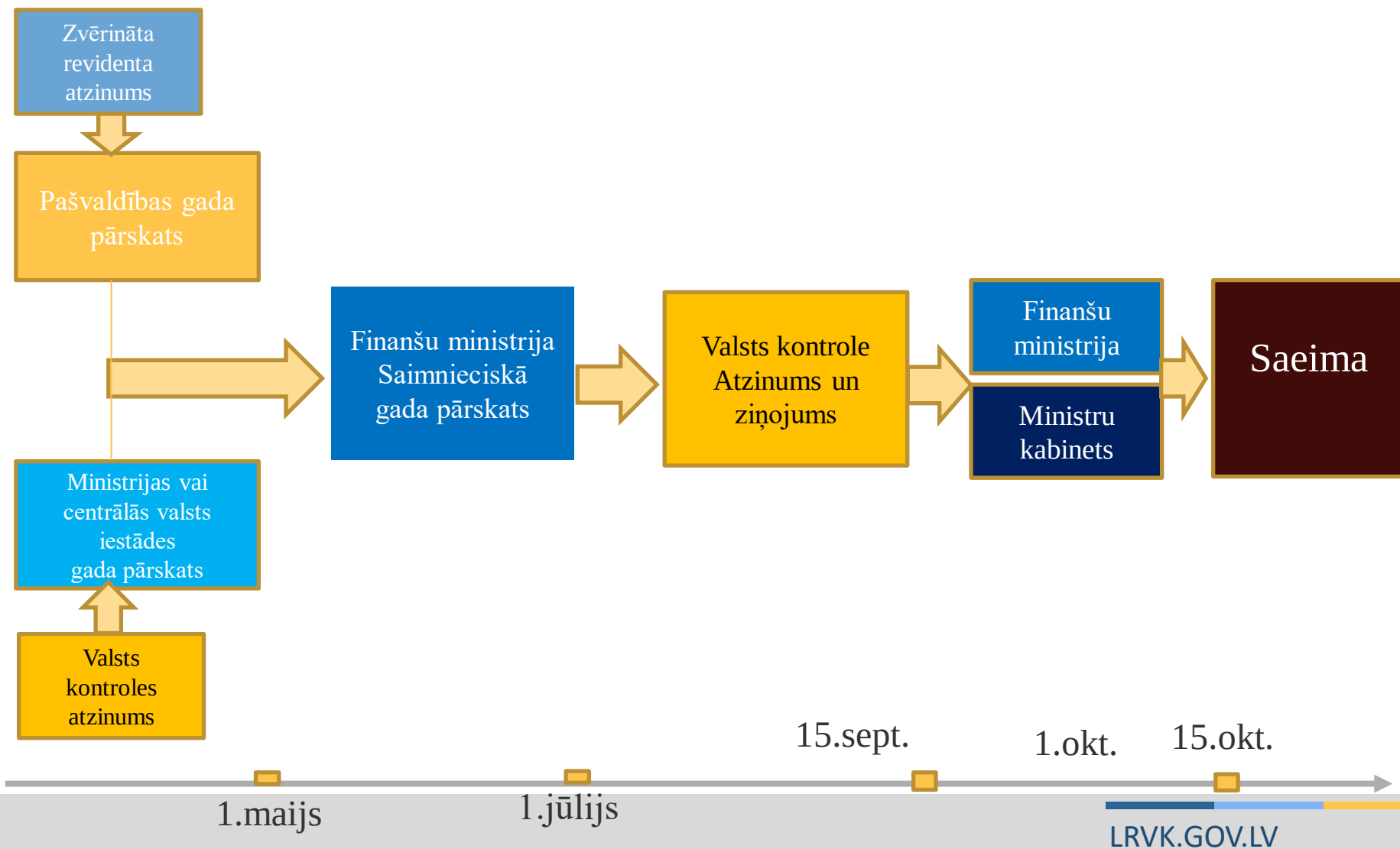
§ Likums «Par pašvaldībām»

- Finanšu revīziju veikšanai, revīzijas pārskatu sagatavošanai un atzinuma sniegšanai par saimnieciskā gada pārskatu **dome ne retāk kā reizi gadā uzaicina auditorfirmas vai zvērinātus revidentus**, kuru darbu apmaksā no attiecīgās pašvaldības budžetā paredzētajiem līdzekļiem
- Dome nodrošina finanšu revīziju veikšanu, lai:
 - kontrolētu pašvaldības finanšu līdzekļu izlietošanu atbilstoši apstiprinātajam budžetam un tāmēm;
 - pārbaudītu pašvaldības iestāžu un pašvaldības kapitālsabiedrību vadītāju un amatpersonu finansiālās darbības likumību un lietderību;
 - kontrolētu, vai pašvaldības finanšu līdzekļi, kustamā un nekustamā manta tiek apsaimniekota atbilstoši domes lēmumiem un iedzīvotāju interesēm

§ Likums «Par pašvaldību budžetiem»

- Pašvaldības budžeta sastādīšanas un izlietošanas atbilstību likumiem, MK noteikumiem un domes lēmumiem ne retāk kā reizi gadā kontrolē domes uzaicināts zvērināts revidents vai zvērinātu revidentu komercsabiedrība

Saimnieciskā gada pārskata sagatavošanas process

Revīzijas pakalpojumu likums

Ja klients ir valsts vai pašvaldības institūcija, zvērināts revidents un zvērinātu revidentu komercsabiedrība revīzijas pakalpojumus sniedz atbilstoši normatīvo aktu prasībām, ievērojot Valsts kontroles kā grupas revidenta norādījumus, kā arī Latvijā atzītos starptautiskos publiskā sektora revīzijas standartus

Pašvaldību gada pārskati SGP

- **Valsts kontrole**, saskaņā ar SRS 600. „Īpaši apsvērumi – grupas finanšu pārskata revīzija (tostarp komponentu revidentu darbs)” un Augstāko revīzijas iestāžu Starptautisko standartu ISSAI1600 par 600.SRS piemērošanu publiskā sektora revīzijās **izmanto zvērinātu revidentu veikto darbu par 119 pašvaldību 2017.gada pārskatiem**, neatbilstību novērtēšanai izmantojot zvērinātu revidentu noteikto būtiskumu
- Lai gūtu pārliecību par pašvaldību gada pārskatu daļas sagatavošanas atbilstību normatīvajiem aktiem, Valsts kontrole veic revīzijas procedūras revīzijas izlasē iekļautajās pašvaldībās

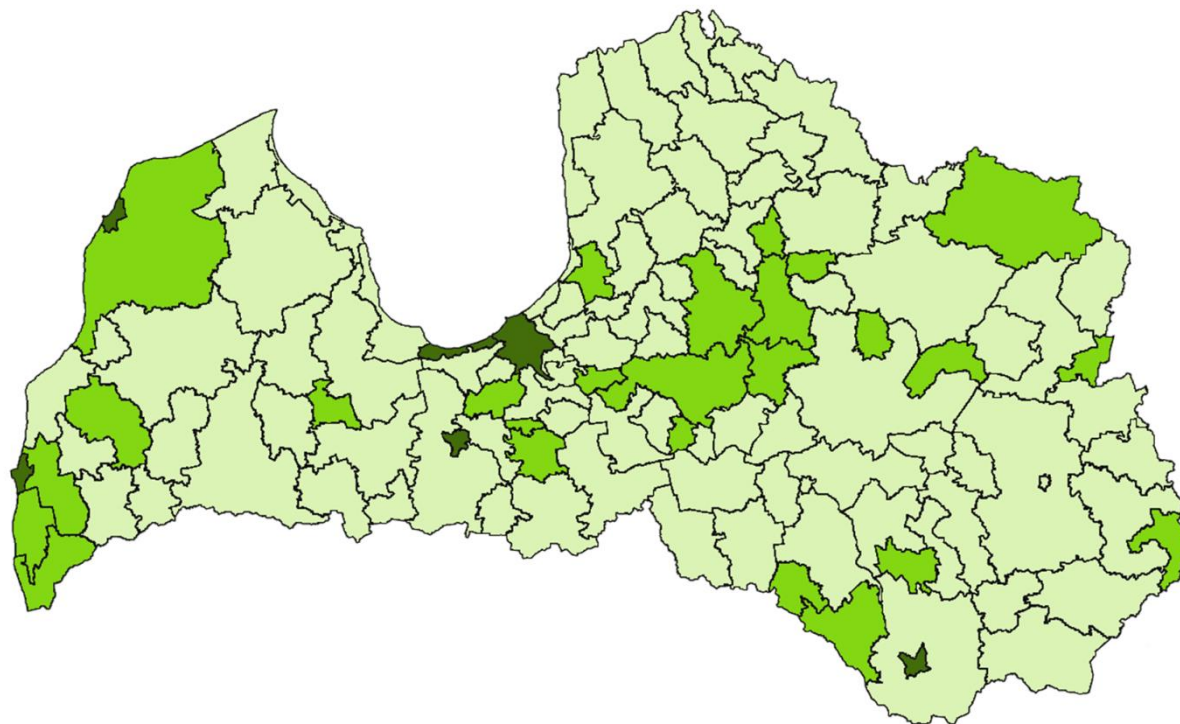
2017.gada pārskata revīzijas izlasē iekļautās 30 pašvaldības

6 republikas pilsētas

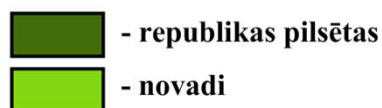
Daugavpils, Jelgava, Jūrmala,
Liepāja, Rīga un Ventspils

24 novadi

Aizputes, Aknīstes, Alūksnes,
Amatas, Baltnavas,
Cesvaines, Ērgļu, Grobiņas,
Iecavas, Ikšķiles, Ilūkstes,
Jaunpils, Lubānas, Nīcas,
Ogres, Olaines, Raunas,
Rucavas, Sējas, Skrīveru,
Vārkavas, Vecpiebalgas,
Ventspils, Zilupes novads

2017. gada revīzijas izlasē iekļautās pašvaldības:

Valsts revidenti apmeklēja
visas izlasē iekļautās
pašvaldības

2. REVĪZIJAS REZULTĀTS UN GALVENIE SECINĀJUMI

Revīzijas tiešais rezultāts

Revīzijas ziņojums

Revīzijas ziņojums

- **Par Latvijas Republikas 2017.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem**

Kopsavilkumi

- **Par saimnieciskā gada pārskata revīziju**
- **Par pašvaldību budžetu daļu**

Dati (*excel tabulas*)

- **Zvērinātu revidentu atzinumi (119)**
- **Deputātu atlīdzība (30)**

<http://www.lrvk.gov.lv/revizija/par-latvijas-republikas-2017-gada-parskatu-par-valsts-budzeta-izpildi-un-par-pasvaldibu-budzetiem/>

Revīzijas ziņojuma struktūra

1.daļa - Kopsavilkums

2.daļa - Saimnieciskā gada pārskata sagatavošana

3.daļa – Citi Saimnieciskā gada pārskatam būtiski jautājumi

4.daļa – Atbilstības jautājuma par Latvijas valsts simtgades pasākumu nodrošināšanas izdevumiem izvērtējums

5.daļa – Iepriekšējās revīzijās sniegto ieteikumu ieviešanas progress

Revīzijas raksturojums

Termini un skaidrojumi

Pielikumi (17)

Pašvaldību jautājumi revīzijas ziņojumā (I)

1.daļa - Kopsavilkums

- 1.1. Kopsavilkums par rezultātiem, kas ietekmē atzinumu
- 1.2. Kopsavilkums par atbilstības jautājuma par LV100 izvērtēšanā konstatēto
- 1.3. Kopsavilkums par citiem būtiskiem jautājumiem, kas iekļauti atzinumā
- 1.4. Kopsavilkums par Saimnieciskā gada revīzijās sniegtajiem ieteikumiem

Pašvaldību jautājumi revīzijas ziņojumā (II)

2.daļa – Saimnieciskā gada pārskata sagatavošana

- 2.1. Pārskata daļa – Ilgtermiņa ieguldījumi
- («Zeme, ēkas un būves», «Bioloģiskie pazemes aktīvi»)
- 2.2. Pārskata daļa – Saistības
- (Rīga, Lielvārdes novads)
- 2.4. Pārskata daļa – Izdevumi atlīdzībai
- (Pašvaldību deputātu atlīdzība)
- 2.5. Pārskata daļa – Izdevumi reprezentācijai pašvaldībās
- (Daugavpils, Jelgava)
- 2.6. Ziedojumu uzskaite un informācijas atklāšana Saimnieciskā gada pārskatā

Pašvaldību jautājumi revīzijas ziņojumā (III)

3.daļa – Citi Saimnieciskā gada pārskatam būtiski jautājumi

- 3.8. Pašvaldību budžeta ieņēmumi – Ziedojumi un dāvinājumi
- 3.9. Pašvaldību dotācijas biedrībām
- 3.10. Naudas līdzekļu uzskaitē pašvaldībās
- 3.11. Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem pašvaldībās (2 pašvaldības)
- 3.12. Rīgas pilsētas pašvaldības ieguldījumi SIA «Rīgas Satiksme» pašu kapitālā
- 3.13. Informācijas atklāšana pārskatā par pašvaldību speciālo budžetu

Revīzijas ziņojuma struktūra (IV)

Revīzijas raksturojums

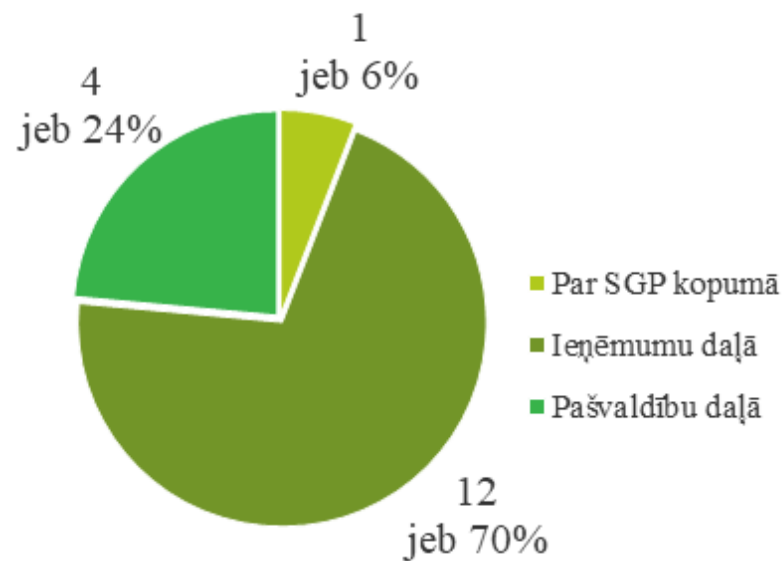
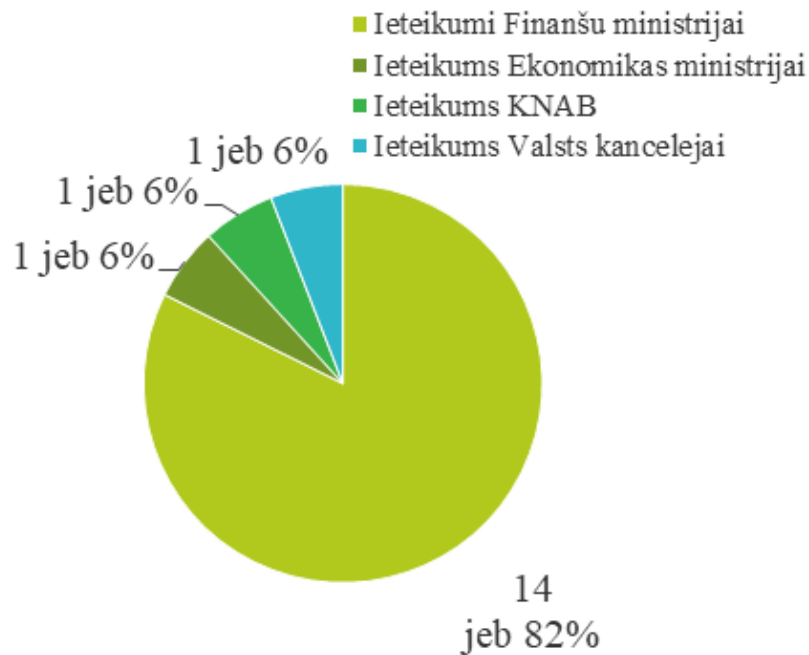
- Revīzijas pamatojums, apjoms un kritēriji
- Zvērinātu revidentu atzinumi par pašvaldību 2017.gada pārskatiem

Pielikumi (17)

- 1.,2.pielikums – Ilgtermiņa ieguldījumi
- 3.-6.pielikums – Deputātu atlīdzība
- 7.,8.pielikums – Reprezentācijas izdevumi
- 10.pielikums – Ziedojumi
- 11.pielikums – Dotācijas biedrībām
- 12., 13.pielikums – Naudas līdzekļi
- 14.pielikums – Neatbilstības maksas pakalpojumos

Ieteikumi

- Kopumā sniegti 17 ieteikumi

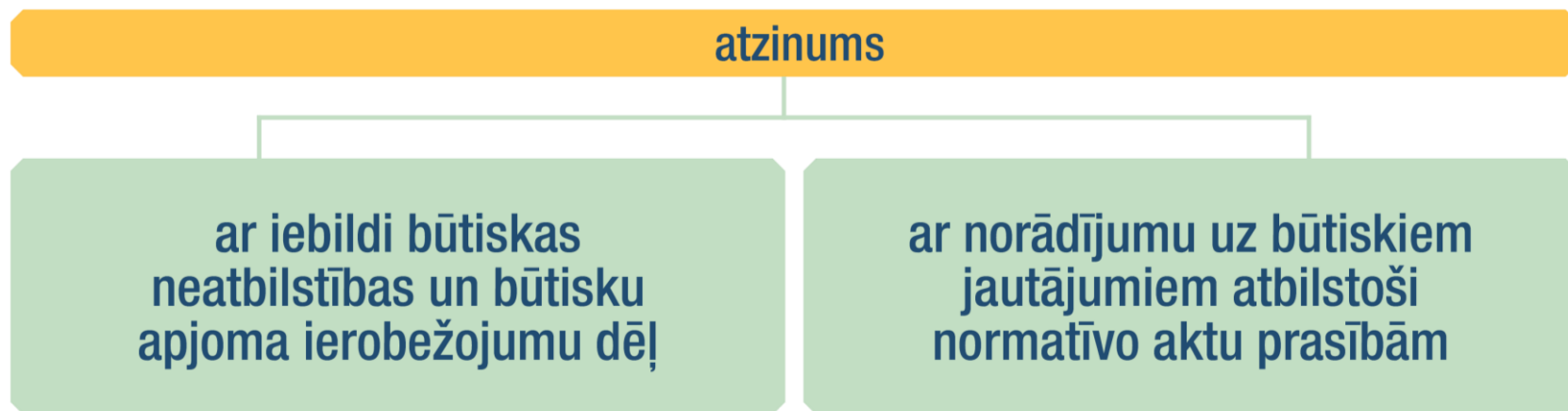

Pašvaldību daļā sniegti ieteikumi, lai būtu

- nodrošināta vienota un saprotama publisko ūdeņu uzskaites kārtība un informācijas atklāšana pašvaldību gada pārskatos
- sakārtota pašvaldību deputātu atlīdzības sistēma, padarot to skaidru, atklātu un iespējami taisnīgu
- nodrošināts likumisks ziedojumu saņemšanas un izlietošanas process pašvaldībās
- uzlabots budžeta sagatavošanas, izpildes kontroles, pārskatu un analīzes process, un vienlaikus tika samazināts pašvaldību un Valsts kases administratīvais slogs

Valsts kontroles atzinums par Saimnieciskā gada pārskatu

Izvērtējot 2017. gada saimnieciskā gada pārskata sagatavošanu, līdzīgi kā iepriekšējos gados Valsts kontrole joprojām **konstatēja būtiskus trūkumus**.

Atzinuma pamatojums

Iebilde

(būtiski apjoma ierobežojumi)

Iebilde

1., 2., 3. punktā minēto apjoma ierobežojumu dēļ –
jau vairākus gadus

Piemēram, uzkrāšanas princips –
kopš 2006. gada

1. Nodokļu un nodevu ieņēmumi

- nav uzrādīti pēc **uzkrāšanas** principa

2. Ilgtermiņa ieguldījumi

- nav nosakāms iespējamo labojumu apmērs
attiecībā uz **ilgtermiņa ieguldījumiem** 517,5 milj. eiro apmērā

3. Pierādījumu trūkums par saistību ietekmi

- nav zināma t.s. **Lielvārdes vekseļa** 200 milj. eiro apmērā
ietekme uz pārskatu

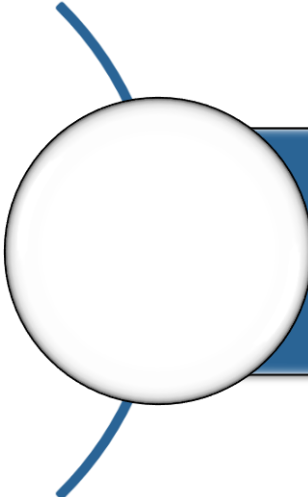
4. Pašvaldību deputātu atalgojums

- nav pierādāma **aprēķinu un izmaksas atbilstība**
547,8 tūkst. eiro apmērā neesošās darba laika uzskaites dēļ

5. Pašvaldību ziedojumi

- kā ziedojumi 2,5 milj. eiro apmērā uzrādīti ieņēmumi, kas
pēc pašvaldības teiktā **nav atzīstami par ziedojumiem**

Atzinuma pamatojums

Būtisks jautājums

atbilstoši normatīvo aktu prasībām

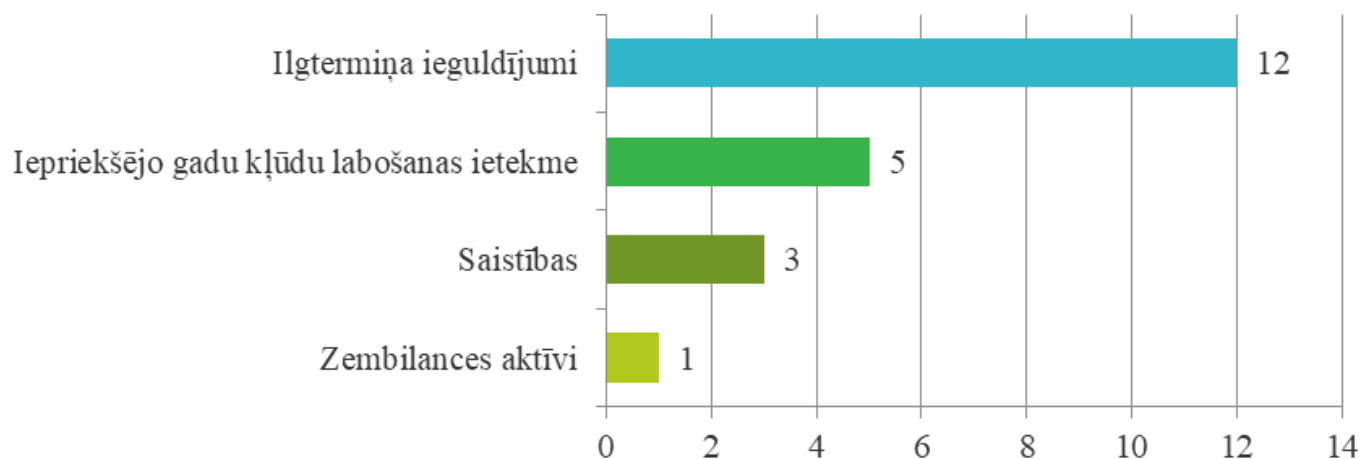
Veicot revīzijas procedūras par

- pašvaldību deputātu atlīdzību,
- ziedojumu saņemšanas tiesiskumu un
- dotāciju piešķiršanu biedrībām un nodibinājumiem,

**konstatēti vairāki amatpersonu
pārkāpumi un likuma prasībām
neatbilstoša ziedojumu pieņemšana.**

Zvērinātu revidentu atzinumi

- **bez iebildēm – 109 pašvaldībām,**
tajā skaitā 9 pašvaldībām norādīti apstākļu akcentējumi
- **ar iebildēm – 10 pašvaldībām,**
tajā skaitā 5 pašvaldībām norādīti arī apstākļu akcentējumi

Zvērinātu revidentu atzinumi (iebildes un apstākļu akcentējumi) par pašvaldību 2017. gada pārskatiem sadalījumā pa problēmu jomām.

Zvērinātu revidentu atzinumi ar iebildi vai apstākļu akcentējumu par:

*Valsts pieprasa, pašvaldības sagatavo un iedzīvotājiem ir pieejama apjomīga informācija pašvaldību gada pārskatos. **Diemžēl pašvaldību gada pārskati nesniedz patiesu, skaidru un pilnīgu informāciju par pašvaldību saimniecisko un finansiālo situāciju un pašvaldību darbību!***

Liels detalizēts informācijas apjoms vien negarantē datu kvalitatīvas izmantošanas iespējas.

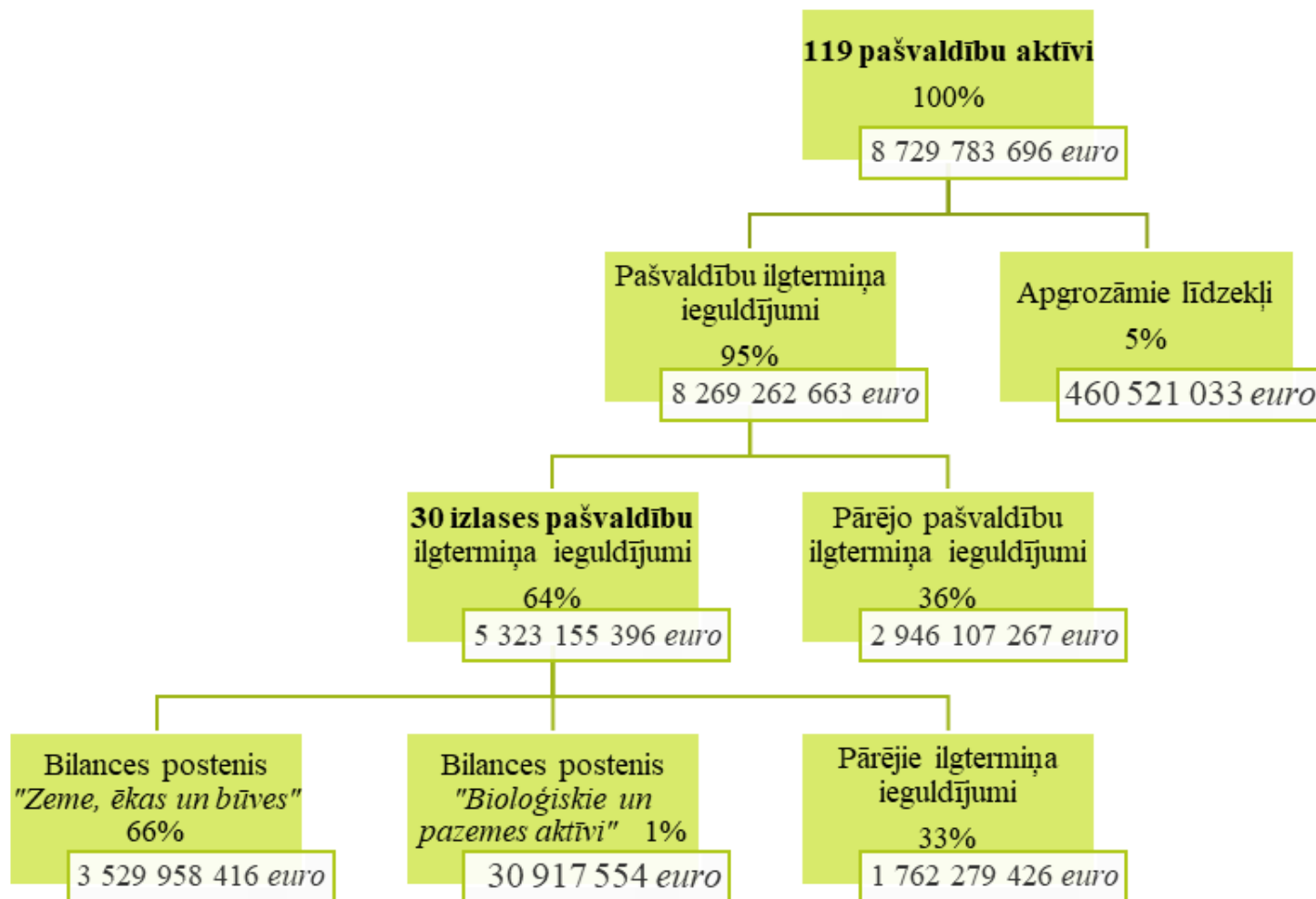

3. SITUĀCIJA UN KONSTATĒTIE TRŪKUMI

ILGTERMIŅA IEGULDĪJUMI

Pašvaldību ilgtermiņa ieguldījumu apjoms pārskata perioda beigās

Ilgtermiņa ieguldījumi

- kopējā aktīvu summa, kuriem nav iespējams noteikt nepieciešamo labojumu apmēru, ir 452 milj. *euro*, un no tiem attiecībā uz bilances posteņiem “*Zeme, ēkas un būves*” un “*Bioloģiskie un pazemes aktīvi*” bilances vērtībā 344 milj. *euro*
- nav iespējams noteikt vērtību derīgo izrakteņu krājumiem 730,02 tūkst. m³ apjomā, kas uzrādīti ar 0 *euro* vērtību

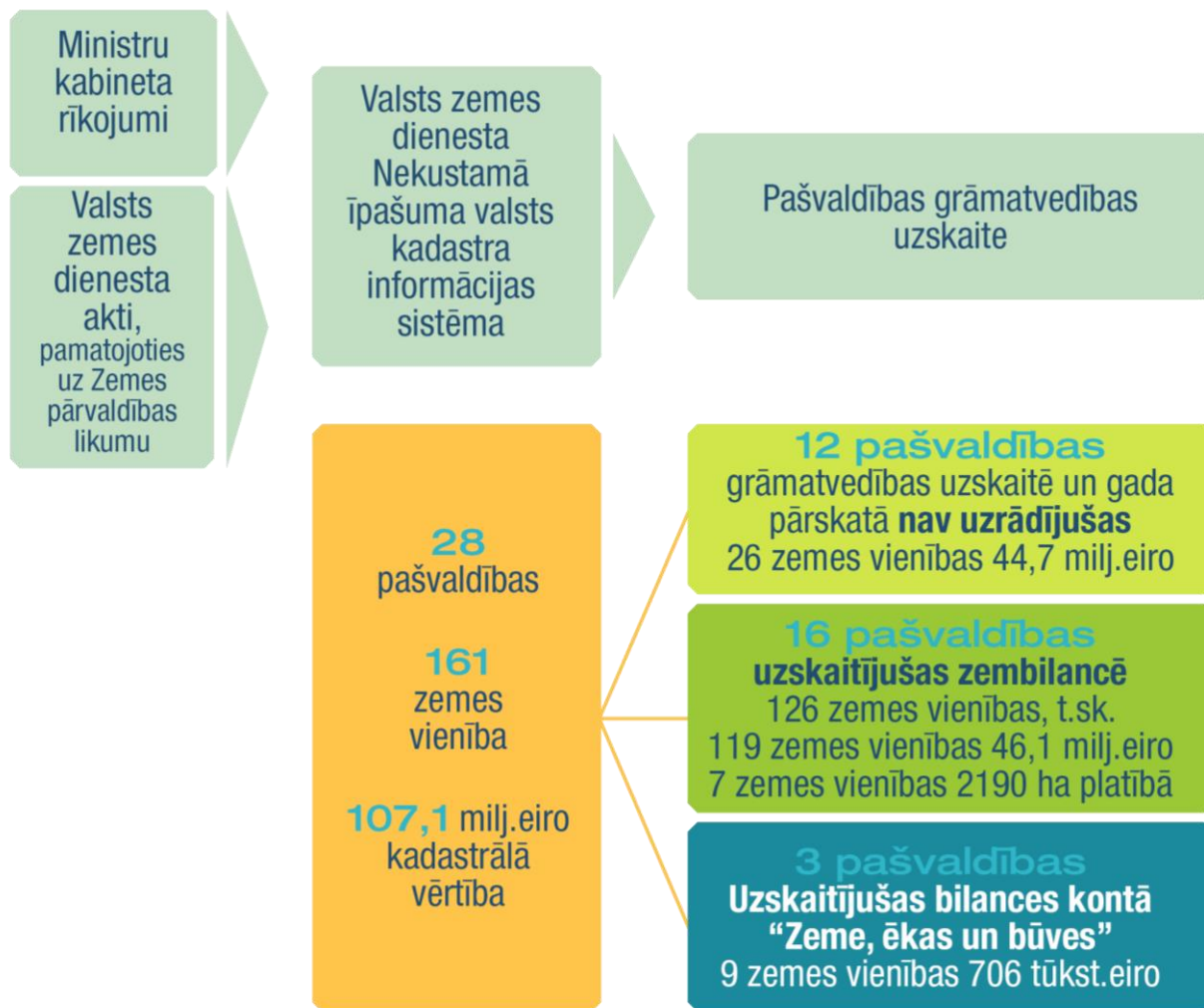
Kontu grupā “1210 Zeme, ēkas un būves”

- ir nepamatoti palielināta vai samazināta zemes, ēku un būvju vērtība
- ir nepareizi pārvērtēti zemes īpašumi
- nav nodrošināta visu pamatlīdzekļu analītiskā uzskaite
- ir neatbilstības pamatlīdzekļu klasifikācijā un nolietojuma normu noteikšanā
- nav nodrošināta pamatlīdzekļu uzskaites vērtību pamatojošo dokumentu saglabāšana
- nav veikta pilnā apjomā datu salīdzināšana ar valsts reģistru datiem

Kontu grupā “1260 Bioloģiskie un pazemes aktīvi”

- grāmatvedības reģistros nav uzrādīti visi pašvaldībām piederošie bioloģiskie un pazemes aktīvi
- nav pilnā apmērā veikta datu salīdzināšana ar valsts reģistru datiem
- ir nepamatoti veikta vērtību aktualizācija
- nav uzskaites vērtību pamatojošu dokumentu
- nav aprēķināts nekustamā īpašuma nodoklis par pašvaldībai piederošu iznomāto zemi derīgo izrakteņu ieguvei

Zeme zem publiskajiem ūdeņiem

§ Tiesiskais regulējums

Reglamentējamais objekts	Normatīvais akts
Publiskie ūdeņi	Civillikums Zemes pārvaldības likums
Jūras piekrastes josla	Zemes pārvaldības likums
Jūras piekrastes ūdeņi	
Jūras piekrastes sauszemes daļa	
Valdītājs	
Valdījuma tiesību reģistrācija VZD	MK 15.12.2009. noteikumi Nr.1486 “Kārtība, kādā budžeta iestādes kārtro grāmatvedības uzskaiti”
Uzskaitē	

Secinājumi

- Dažādas pašvaldību pieejas zemes zem publiskiem ūdeņiem ar kopējo kadastrālo vērtību 107,1 milj. *euro* uzskaitē rezultātā pašvaldību gada pārskatos norādītā informācija nav pilnīga, patiesa un salīdzināma, savukārt tas ietekmē Saimnieciskā gada pārskatu
- Kā arī pastāv risks, ka pašvaldības grāmatvedības uzskaitē tiek nepamatoti palielināta aktīvu vērtība un finansiālās darbības rezultāti

Valsts kontroles ieteikums Finanšu ministrijai

Lai nodrošinātu valstī vienotu publisko ūdeņu uzskaiti un to vienveidīgu uzrādīšanu pašvaldību gada pārskatos un Saimnieciskā gada pārskatā, **Finanšu ministrijai izstrādāt norādījumus par valstij piederošo un pašvaldību valdījumā nodoto publisko ūdeņu uzskaiti.**

DEPUTĀTU ATLĪDZĪBA

Tiesiskais regulējums

§

Likums «Par pašvaldībām»

§

Republikas pilsētas domes un novada domes deputāta statusa likums

§

Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likums

§

Darba likums

§

Likums “Par valsts sociālo apdrošināšanu”

§

Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā

§

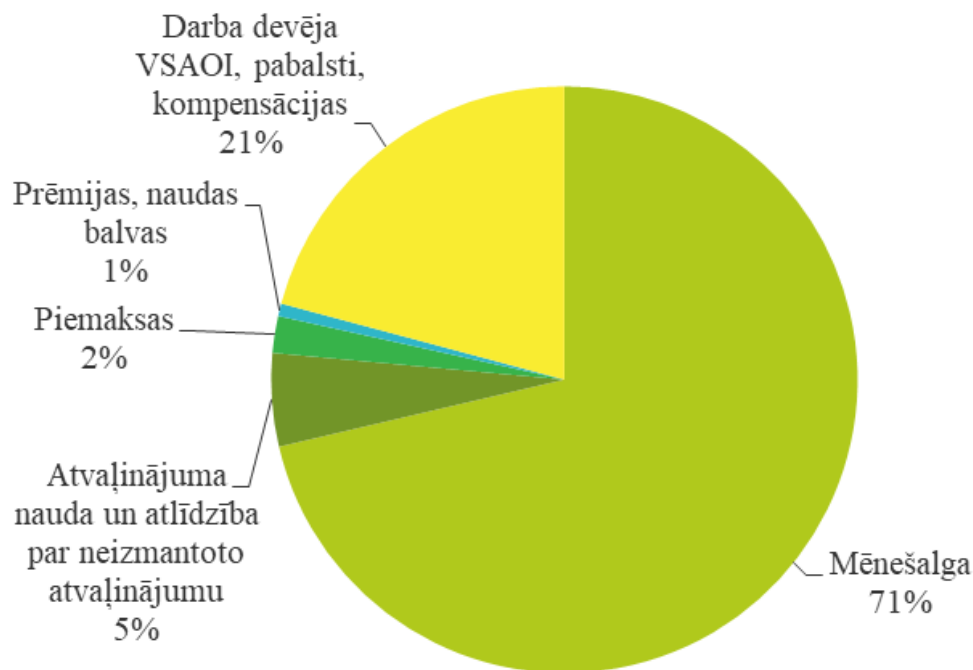
Eiropas Vietējo pašvaldību harta

Pašvaldības deputātu atlīdzības kārtību

- nosaka pašvaldības dome,
- ievērojot Atlīdzības likuma prasības un ierobežojumus

Pašvaldību deputāti un viņu atlīdzība

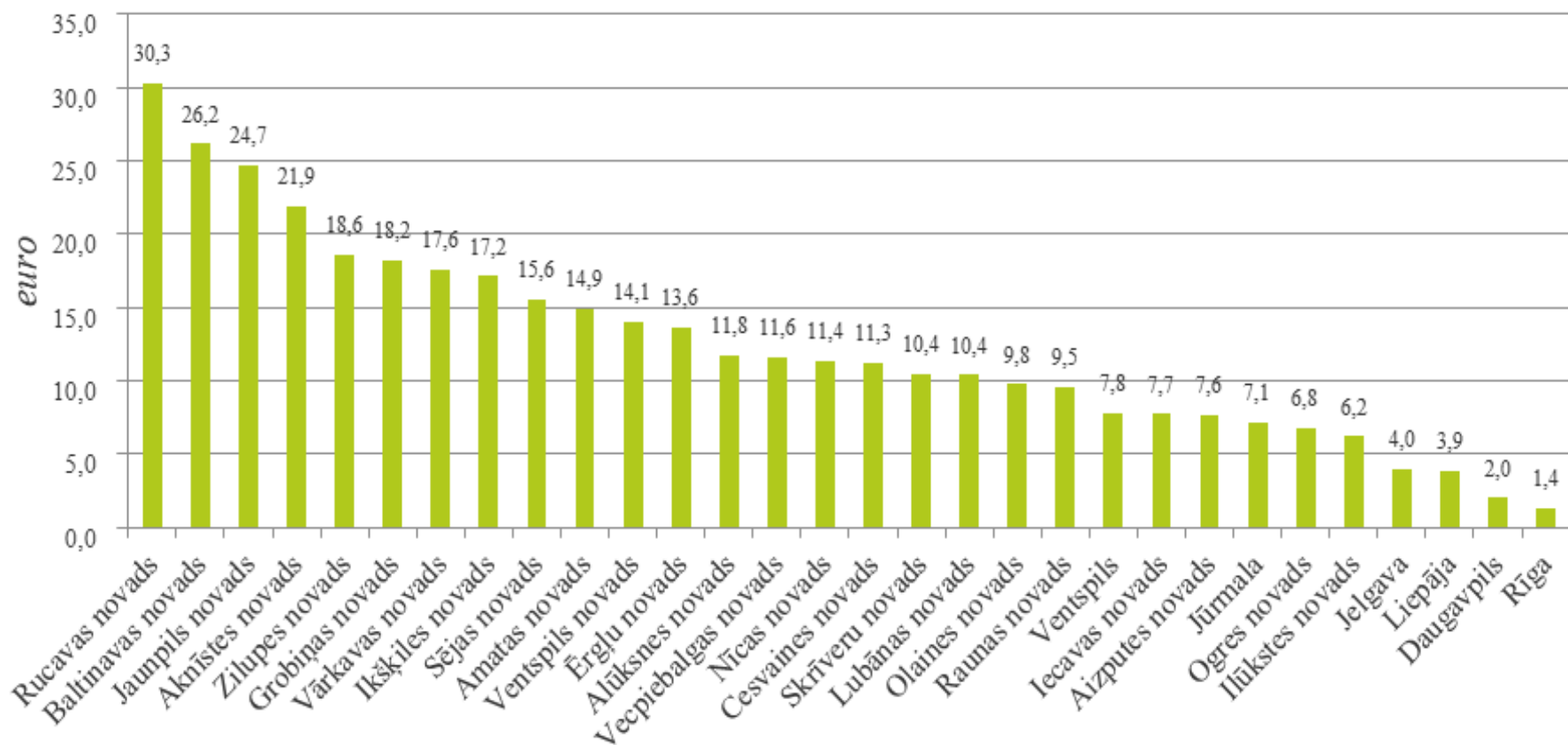
- 119 pašvaldībās kopā – 1614 deputātu
- Izlases 30 pašvaldībās – 413 deputāti
- Izdevumi atlīdzībai deputātiem 30 pašvaldībās - 4,4 milj. *euro*

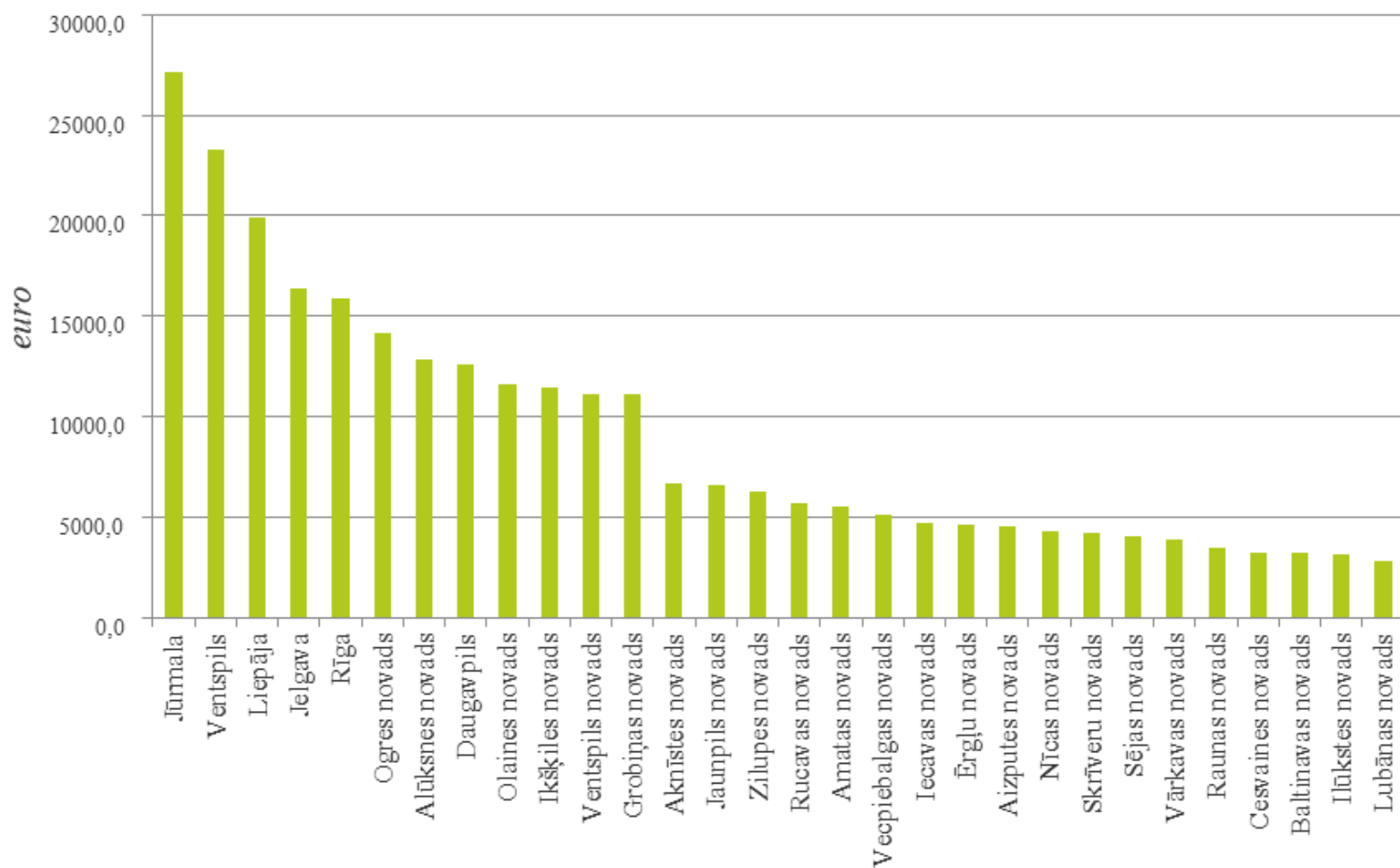
Konstatējumi

- Ļoti liela dažādība
- Atšķirīga likuma normu interpretācija
- Likuma normu un ierobežojumu neievērošana

Deputātu atlīdzības izdevumi uz vienu iedzīvotāju izlasē iekļautajās pašvaldībās 2017.gadā, euro

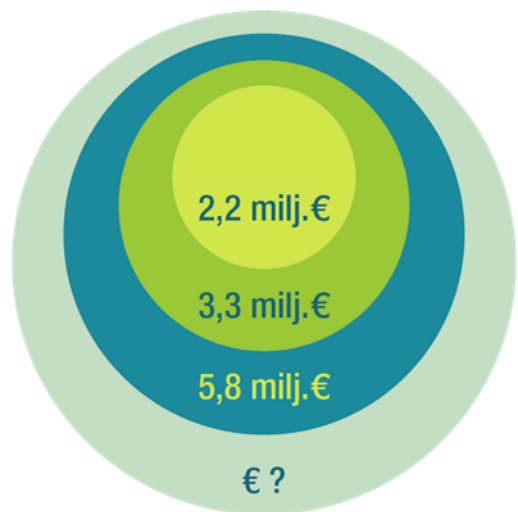

Deputātu atlīdzības izdevumi uz vienu deputāta vietu domē izlasē iekļautajās pašvaldībās 2017.gadā, euro

EKK 1111 “Deputātu mēnešalga”

- Uzskaites nepilnības visās pašvaldībās
- No 3,3 milj. *euro* atbilstošajā EKK 1111 uzrādīti 2,2 milj. *euro*

30 izlases pašvaldību pārskatos uzrādītie izdevumi mēnešalgai un atvaļinājuma naudai

30 izlases pašvaldību faktiskie izdevumi mēnešalgai un atvaļinājuma naudai

visu 119 pašvaldību pārskatos uzrādītie izdevumi mēnešalgai un atvaļinājuma naudai

visu 119 pašvaldību faktiskie izdevumi deputātu mēnešalgai un atvaļinājuma naudai?

Atlīdzības likums

- Pašvaldību institūcijas amatpersonām mēnešalgas apmēru nosaka tādējādi, lai mēnešalga nepārsniegtu likumā noteikto pašvaldības domes priekšsēdētājam noteikto maksimālo mēnešalgu.
- Pašvaldības domei, pieņemot lēmumu par pašvaldības deputātu mēnešalgas apstiprināšanu, **jāņem vērā Atlīdzības likumā noteiktie ierobežojumi**. Tie paredz, ka amatpersonām (darbiniekiem) mēnešalgu nosaka tā, lai nepārsniegtu apmēru, ko aprēķina CSP oficiālajā statistikas paziņojumā publicētajam valstī strādājošo aizpagājušā gada mēneša vidējās darba samaksas apmēram, kas noapaļots pilnos euro, piemērojot attiecīgu koeficientu.

Atlīdzības likums (5.pants)

- pašvaldības domes deputātu mēnešalga nedrīkst pārsniegt mēneša vidējās darba samaksas apmēru, kas noapaļots pilnos *euro* un kam piemērots šāds koeficients:
 - pašvaldības domes priekšsēdētājam – līdz 3,64;
 - pašvaldības domes priekšsēdētāja vietniekam – līdz 3,2;
 - pašvaldības domes komitejas priekšsēdētājam – līdz 2,55;
 - pašvaldības domes komitejas priekšsēdētāja vietniekam – līdz 1,9;
 - pašvaldības domes deputātam – līdz 1,2;

Atlīdzības likums (5.pants)

- pašvaldības dome reglamentē deputātu mēnešalgas noteikšanas kārtību un apmēru, nepārsniedzot likumā norādītos ierobežojumus. **Ja deputāts neieņem algotu amatu pašvaldības domē, tā mēnešalgu nosaka proporcionāli nostrādātajam laikam;**
- pašvaldības domes deputāts, kurš neieņem algotu amatu domē, par deputāta pienākumu pildīšanu domē un citos amatos saņem deputāta mēnešalgu. Šāds deputāts par citu amata (darba) pienākumu pildīšanu pašvaldībā saņem mēnešalgu atbilstoši attiecīgajiem amata (darba) pienākumiem;

Atlīdzības likums (5.pants)

- pašvaldības domes deputāts, kurš ieņem algotu amatu domē un vienlaikus pilda citus amata (darba) pienākumus, kas uzskatāmi par papildu darbu pašvaldībā, saņem pēc izvēles attiecīgi vienu no mēnešalgām un piemaksu pie mēnešalgas atbilstoši likuma noteikumiem

Nostrādātais laiks un laika uzskaite

■ Uzskaitē

- piecas pašvaldības neuzskaita
- nevarējām gūt pārliecību par 547,8 tūkst. eiro

■ Lielas variācijas par nostrādāto laiku

- no 10 līdz 160 stundām mēnesī
- darba laika limiti

Deputātiem apmaksājamo stundu skaits

• Vecpiebalgas novadā 10

• Ilūkstes novadā 10

• Skrīveru novadā 16-18

• Aizputes novadā 20

• Ventspils novadā 30

• Amatas novadā 40

• Jūrmalā 40

• Rucavas novadā 50

• Ogres novadā 60

• Daugavpilī 50-90

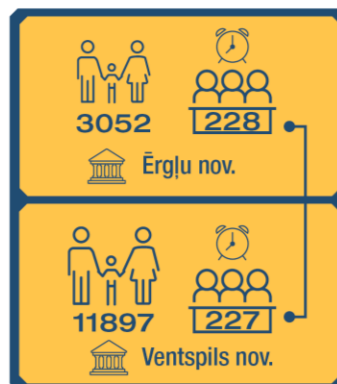
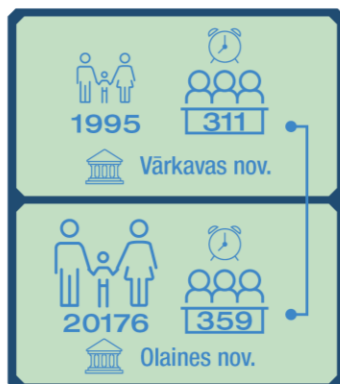
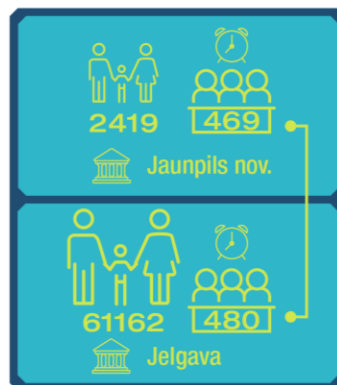
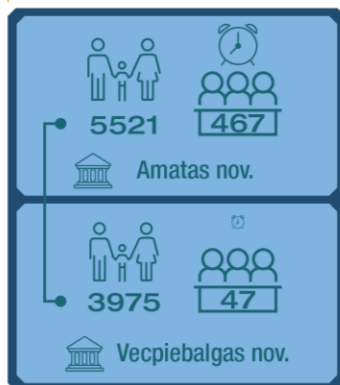
• Ventspilī 60-120

• Iecavas novadā 78

Atšķirības nostrādātajā laikā

Piemēri – deputāta, kas neieņem algotu amatu domē

nostrādātās stundas gadā

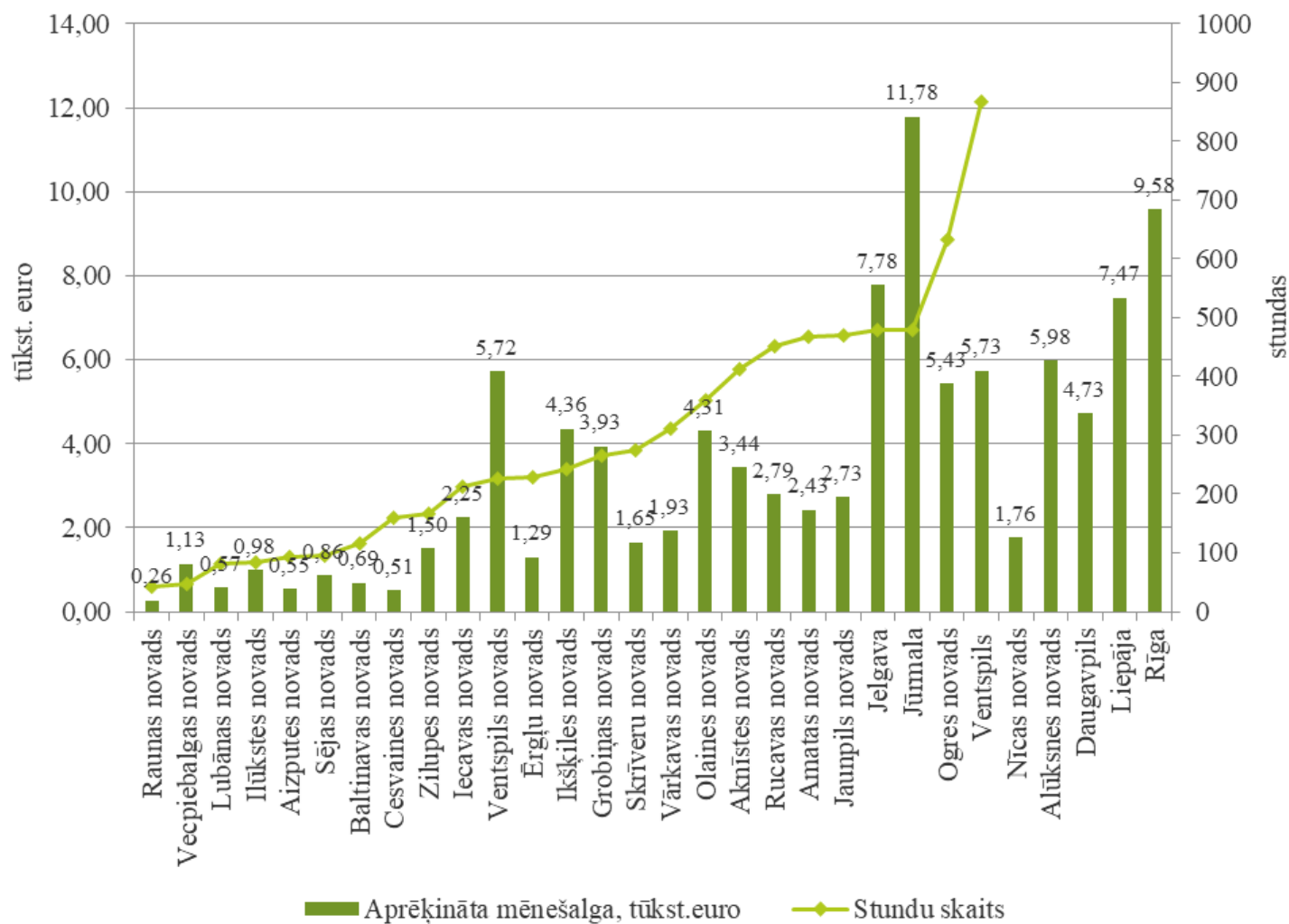
nostrādātās stundas gadā

nostrādātās
stundas mēnesī

*Pašvaldību deputātu mēnešalgas maksimālais apmērs 2017.gadā
atbilstoši Atlīdzības likuma 5.panta ierobežojumiem*

Deputāta statuss	Atlīdzības likumā noteiktais aprēķina koeficients	Atbilstoši likumam aprēķinātā maksimālā mēnešalga 2017.gadā, <i>euro</i>	Proporcionāli no maksimālās mēnešalgas aprēķināta dienas likme 2017.gadā*, <i>euro</i>	Proporcionāli no maksimālajās mēnešalgas aprēķināta stundas likme 2017.gadā**, <i>euro</i>
Domes priekšsēdētājs	3,64	2978	148,90	18,61
Domes priekšsēdētāja vietnieks	3,2	2618	130,9	16,36
Domes komitejas priekšsēdētājs	2,55	2086	104,30	13,04
Domes komitejas priekšsēdētāja vietnieks	1,9	1554	77,70	9,71
Domes deputāts	1,2	982	49,10	6,14

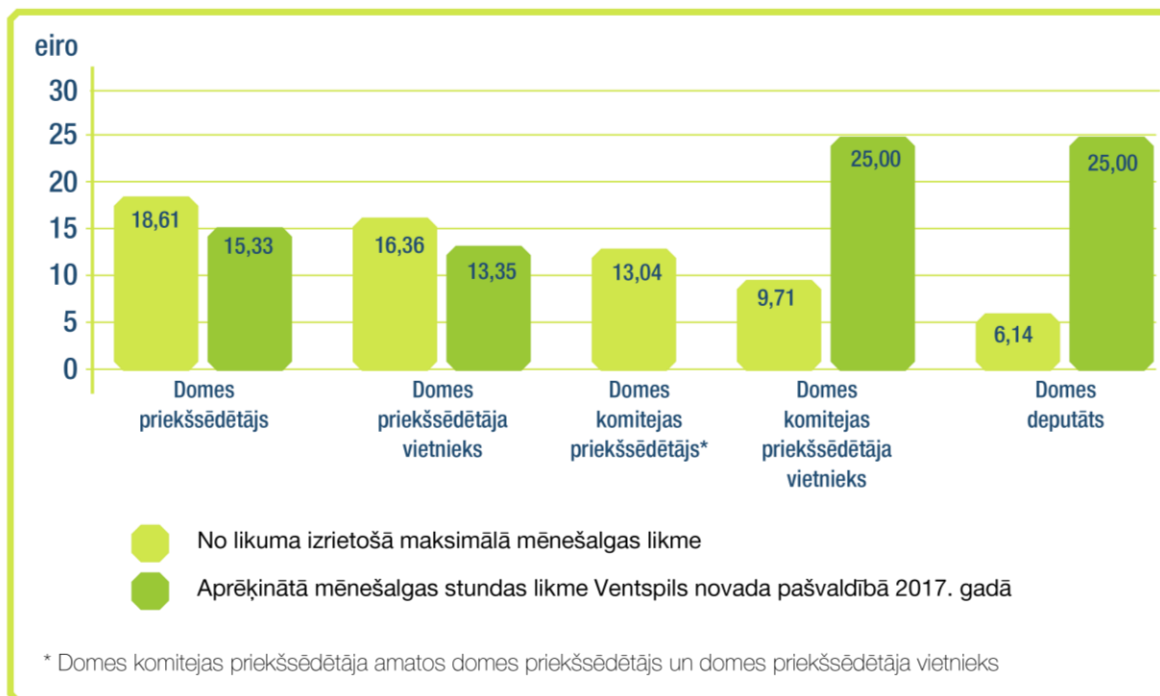
Piemērs - vienam deputātam, kurš ievēlēts abos sasaukumos un neieņem algotu amatu domē, uzskaitītās stundas un aprēķinātās mēnešalgas apmērs 2017.gadā kopā izlasē iekļautajās pašvaldībās

Situācija pašvaldībās

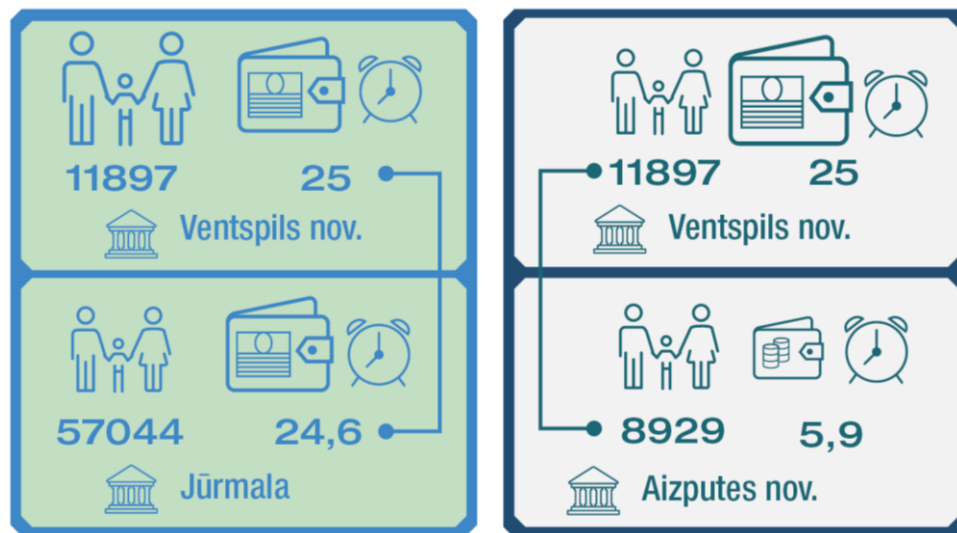
- Mēneša limits netiek pārsniegts
- **Stundas likme** deputātam
 - septiņās pašvaldībās piemērota atbilstoši
 - 19 pašvaldībās pārsniedz ierobežojumu (11– 25 eiro)

Piemērs

Situācija pašvaldībās

Piemēri – deputāta, kas neieņem algotu amatu domē stundas likme

Atvaļinājuma nauda

- konstatēta dažāda prakse atvaļinājumu uzkrāšanā un atbilstošo kompensāciju apmērā:
 - pašvaldībās domes priekšsēdētājs un/vai domes priekšsēdētāja vietnieks kārtējo atvaļinājumu un papildatvaļinājumu ir izmantojuši pēc iepriekšējā sasaukuma deputāta pilnvaru beigu datuma
 - tajā skaitā domes priekšsēdētājs un/vai domes priekšsēdētāja vietnieks līdz pašvaldību vēlēšanām nav izmantojuši atvaļinājumu par laika periodu līdz 2015.gadam (2015.gadu ieskaitot)
 - pašvaldības domes priekšsēdētājam un/vai domes priekšsēdētāja vietniekam ir izmaksājušas atvaļinājuma kompensācijas par neizmantoto atvaļinājumu par vairākiem gadiem

Piemaksu noteikšana

- Atbilstoši Atlīdzības likumam piemaksas atļauts noteikt tikai deputātiem, kuri ieņem algotu amatu domē
- Deputāti, kuri ieņem algotu amatu domē, var saņemt piemaksas par papildu darbu pašvaldībā, bet viņiem, tai skaitā domes priekšsēdētājam, nav tiesību uz Atlīdzības likumā noteiktām vispārējām piemaksām

Konstatētās neatbilstības prēmiju un naudas balvu izmaksā

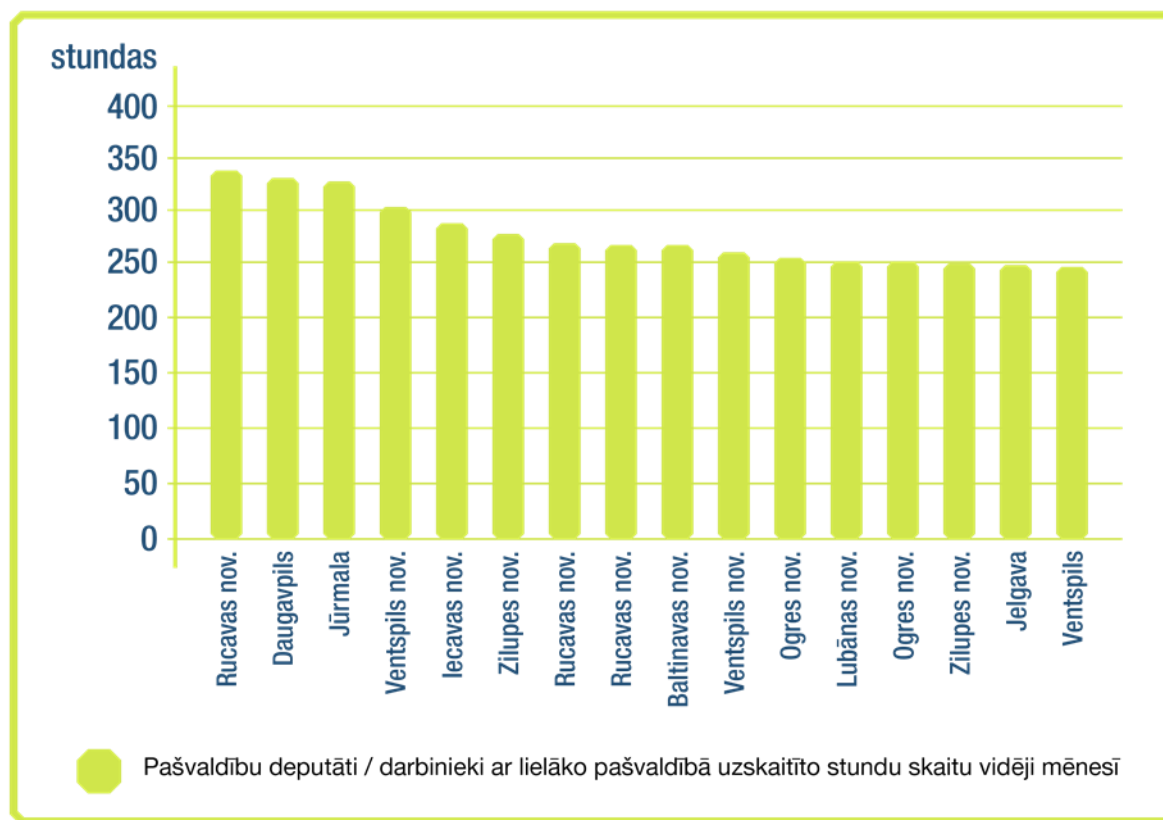
- pašvaldība pretēji Atlīdzības likumā noteiktajam aizliegumam ir piešķirusi prēmiju domes priekšsēdētājam
- pašvaldība piešķirusi naudas balvu deputātam, kas neieņem algotu amatu pašvaldībā, lai gan Atlīdzības likumā tā nav paredzēts
- pašvaldība piešķirusi domes deputātam naudas balvu ar domes priekšsēdētāja rīkojumu, neievērojot iekšējā normatīvajā aktā noteikto, ka domes deputātiem naudas balvu piešķir, pamatojoties uz domes lēmumu
- pašvaldībā domes priekšsēdētāja vietniekam ir piešķirta naudas balva par papildus vakanta domes priekšsēdētāja vietnieka pienākumu pildīšanu

Pašvaldības deputāta amata savienošana ar amatu pašvaldības iestādēs – prakses piemēri

klientu apmeklētāju centra vadītājs, sabiedrisko attiecību speciālists, grāmatvedis, nodokļu administrators, nekustamā īpašuma speciālists, lietvedības inspektors, pašvaldības administrācijas galvenais speciālists projektu īstenošanas jautājumos, zemes ierīcības dienesta vadītājs, ģimnāzijas direktors, vidusskolas direktors, sporta skolas direktors, pirmsskolas izglītības iestādes vadītājs, pirmskolas izglītības iestādes metodīķis, kultūras centra vadītājs, bibliotēkas vadītājs, muzeja direktors, muzeja tūrisma informācijas centra vadītājs, pansionāta vadītājs, sociālās aprūpes nodaļas pārvaldnieks, sociālais darbinieks, pils saimniecības daļas pārvaldnieks, speciālists mājokļu jautājumos, komunālās daļas vadītājs, ceļu meistars, kapsētas pārzinis, dzimtsarakstu nodaļas vadītājs u.c.

Vai uzrādītajam laikam var ticēt?

- 24,8% deputātu ieņem vēl kādu amatu pašvaldībā vai tās iestādē

Valsts kontroles *ieteikums* Valsts kancelejai

*Valsts kancelejai, kā iestādei, kas no Finanšu ministrijas pārņēmusi atbildību par publiskā sektora atlīdzības politikas jautājumiem, apsvērt iespēju **mainīt pastāvošo pašvaldības deputātu atlīdzības noteikšanas kārtību, padarot to skaidrāku, vienkāršāku un caurskatāmāku, vienlaikus ņemot vērā Eiropas Padomes rekomendācijas.***

Eiropas Vietējo pašvaldību harta – 7.pants

Vietējo vēlēto pārstāvju darba apstākļiem ir jānodrošina brīva iespēja realizēt savas funkcijas.

Darba apstākļiem ir jānodrošina piemērota finanšu kompensācija par izdevumiem, kuri radušies, pildot attiecīgo amatu, kur iespējams kompensējot arī ienākumu vai darba samaksas zaudējumu; kā arī jānodrošina atbilstoša sociālā aizsardzība.

Eiropas Padomes Vietējo un reģionālo varu kongresa rekomendācija “Ievēlēto pārstāvju pienākumu izpildes apstākļi” (2015)

- Council of Europe

The Congress of Local and Regional Authorities

Recommendation 383 (2015) **Conditions of office of elected representatives**

https://search.coe.int/congress/Pages/result_details.aspx?ObjectId=090000168071928e

Rezolūcija, rekomendācija, ziņojums

<https://rm.coe.int/168071a951>

Rekomendācijā ieteikts nodrošināt, ka

- pašvaldības sniedz adekvātu finansiālu atlīdzību par ievēlēto pārstāvju darbu, kas atbilstoši pašvaldības kompetencei un lielumam patiesi atspoguļo pienākumu veikšanai nepieciešamā darba slodzi
- atlīdzības līmenis ir noteikts nacionālā vai reģionālā ietvarā, lai tādējādi izvairītos no nepamatotām atšķirībām starp pašvaldībām. Ja lēmumu par atlīdzību pieņem vietējā līmenī, tad to nosaka no domes neatkarīgā panelī bez politiskas iejaukšanās, izmantojot atbilstošu salīdzinājumu
- ir izveidota atsevišķa kompensācijas sistēma izdevumu, kas radušies pienākumu izpildes ietvaros, atmaksai, kuras pamatnoteikumi arī noteikti nacionālā līmenī

Valsts kontroles priekšlikums

- valsts līmenī likumā noteikti pašvaldības deputāta amatalgas noteikšanas principi un apmēra ierobežojumi (maksimālais un minimālais apmērs)
- nosakot apmēra ierobežojumus (minimālo un maksimālo), ņemts vērā pašvaldības iedzīvotāju skaits, kā arī citi deputāta darba apjomu ietekmējoši faktori
- katrā pašvaldībā, balstoties uz likumu un diskusiju iespējami objektīvā darba grupā, noteikta pašvaldības atlīdzības kārtība
- deputātam, kas neieņem algotu amatu domē, atlīdzības apmērs un tajā ietilpstošo standarta pienākumu uzskaitījums pamatots ar objektīvu nepieciešamā laika novērtējumu, atlīdzība tiek aprēķināta, pamatsummu koriģējot ar sēžu apmeklējumu (noteikta summa tiek atskaitīta, ja kāda sēde nav apmeklēta), un atlīdzība nav saistīta ar atskaiti par deputātu pienākumu pildīšanai veltītām stundām

REPREZENTĀCIJAS IZDEVUMI

Secinājums pēc revīzijas 2 pašvaldībās

- ✓ Divu pašvaldību rīcība ar finanšu līdzekļiem neatbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām un nenodrošina budžeta līdzekļu racionālu un lietderīgu izmantošanu

Konstatētie trūkumi

- nav nodrošināta līdzekļu plānošana atbilstoši iestādes funkcijām un nav viennozīmīgi definēti reprezentācijas preču veidi, kuru iegādes izmaksas iekļaujamas reprezentācijas izdevumos, tā rezultātā pārskata periodā pašvaldības nelikumīgi izlietojušas budžeta līdzekļus vismaz 4533 *euro* apmērā
- pašvaldības nevarēja pamatot preču iegādi un/vai izlietojumu reprezentācijas vajadzībām vismaz 26 108 *euro* apmērā
- iekšējās kontroles sistēmas trūkumu dēļ nav nodrošināta normatīviem aktiem atbilstoša krājumu uzskaite un reprezentācijas izdevumu uzskaite pašvaldības noteiktā kārtībā

§ Tiesiskais regulējums

Darbība	Normatīvais akts
Rīcība ar pašvaldības mantu un iekšējie normatīvie akti	Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likums Valsts pārvaldes iekārtas likums
Budžeta izdevumu plānošana un izdevumu ekonomiskā klasifikācija	Likums par budžetu un finanšu vadību MK 15.12.2009. noteikumi Nr.1486 “Kārtība, kādā budžeta iestādes kārto grāmatvedības uzskaiti” MK 27.12. 2005. noteikumi Nr.1031 „Noteikumi par budžeta izdevumu klasifikāciju atbilstoši ekonomiskajām kategorijām”
Publiskais iepirkums preču un pakalpojumu iegādēm	Publisko iepirkumu likums MK 28.02.2017 noteikumi Nr.105 “Noteikumi par publisko iepirkumu līgumcenu robežvērtībām”
Preču un pakalpojumu reprezentācijas vajadzībām grāmatvedības uzskaitē	Likums “Par grāmatvedību” MK 21.10.2003. noteikumi Nr.585 “Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju” MK 15.12.2009. noteikumi Nr.1486 “Kārtība, kādā budžeta iestādes kārto grāmatvedības uzskaiti”
Preču piegādes un attaisnojuma dokumentu sagatavošana	MK 21.10.2003. noteikumi Nr.585 “Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju”

ZIEDOJUMI UN DĀVINĀJUMI

Tiesiskais regulējums

Likums «Par pašvaldībām»

Likums par budžetu un finanšu vadību

Par interešu konflikta novēršanu valsts
amatpersonu darbībā

Sākotnēji izanalizētais

- Pārskatos kopējā summa – 4,3 milj. eiro
- Pieņemšanas noteikumi
 - neiesaistītas personas
 - atļauja
 - lēmumu pieņemšanas ierobežojums
- Prasības uzrādīšanai
 - atšifrēšana gada pārskatā

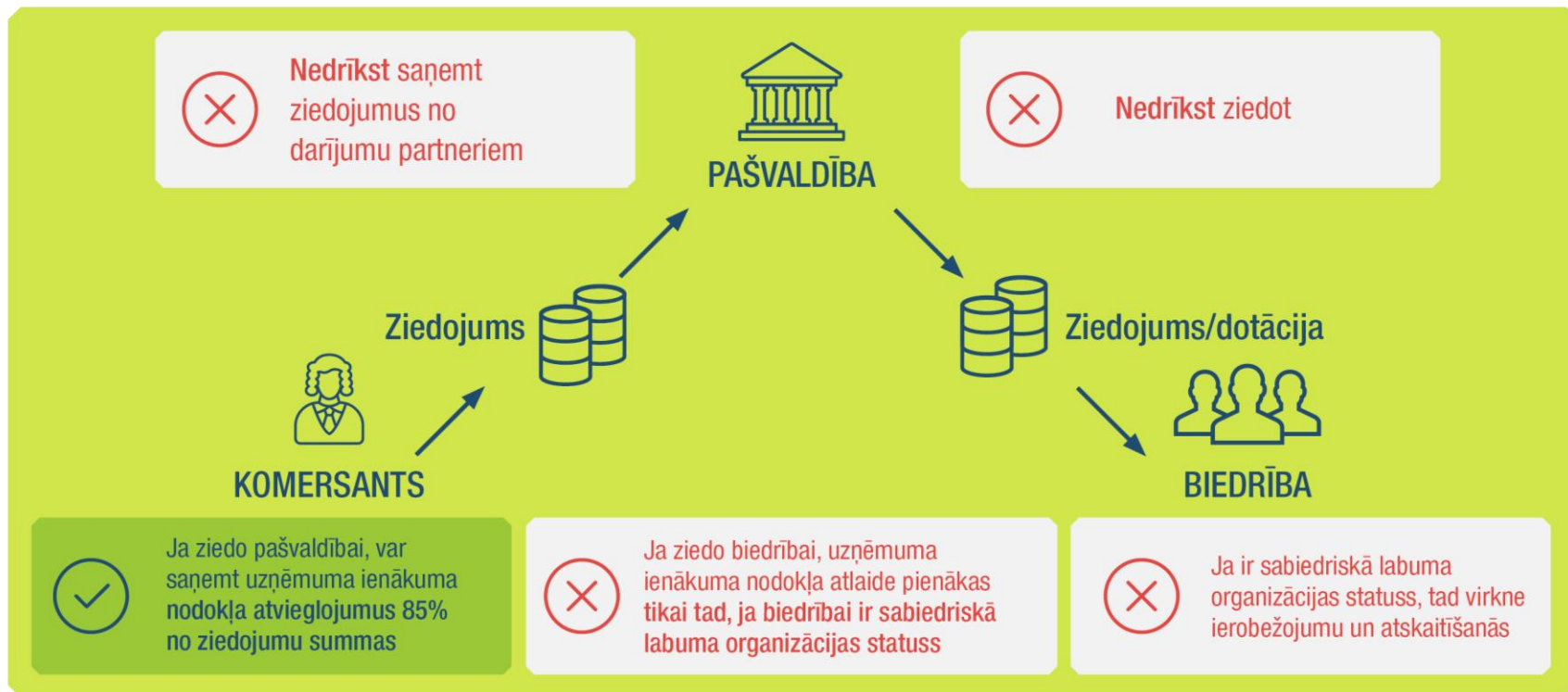
Neiesaistīta trešā persona

- kura divu gadu laikā pirms ziedojuma atvēlēšanas ar attiecīgo publiskās personas institūciju nav slēgusi līgumus, izņemot gadījumus, kad līgumi slēgti atklāta konkursa rezultātā
- kura divu gadu laikā pirms ziedojuma atvēlēšanas nav piedalījusies nevienā no attiecīgās publiskās personas institūcijas rīkotajiem publiskajiem iepirkumiem, partnerības iepirkumiem, sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumiem, koncesijām, nav pieteikusies uz publiskas personas finanšu līdzekļu vai valsts vai pašvaldību garantētiem kredītiem, izņemot gadījumus, kad tos piešķir atklāta konkursa rezultātā
- attiecībā uz kuru publiskas personas institūcija (tās amatpersona) nav izdevusi administratīvos aktus, veikusi uzraudzības, kontroles, izmeklēšanas vai sodīšanas funkcijas
- starp kuru un attiecīgo publiskas personas institūciju nepastāv citas saistības, kuru dēļ valsts amatpersonai, kas lemj par ziedojuma pieņemšanu, rastos interešu konflikts

Situācija pašvaldībās

- Ziedojumu saņemts ievērojami mazāk
 - 2,5 milj. *euro* ziedojums (?) Ventspilij
- Izvērtējums pirms pieņemšanas
 - nepilnības pašvaldībās
 - labā prakse Daugavpilī, Jūrmalā un Raunas novadā
- Iespējami ierobežojumu pārkāpumi
 - pieņemti ziedojumi no personām, kas nav nesaistītas trešās personas
 - atļauju neesamība

«Trīsstūrveida ziedošana»

Valsts kontroles *ieteikums* KNAB

Lai nodrošinātu pašvaldību amatpersonu tiesisku darbību atbilstoši pašvaldības iedzīvotāju interesēm, **KNAB veicināt normatīvā regulējuma pilnveidošanu attiecībā uz ziedojumu saņemšanas un izlietošanas ierobežojumiem pašvaldībās**

PAŠVALDĪBAS DOTĀCIJAS BIEDRĪBĀM

Secinājumi

- ✓ Saistība ar funkcijām
 - neskaidra un apšaubāma
- ✓ Piešķiršanas kārtība
 - atklātības un vienlīdzīgas attieksmes trūkums
 - interešu konflikti
- ✓ Piešķirtās naudas uzraudzība
 - mērķu sasniegšana
 - izlietojums

Pašvaldības, piešķirot dotācijas biedrībām un nodibinājumiem, nav nodrošinājušas līdzekļu piešķiršanas mērķa sasniegšanas kontroli. Tā rezultātā revīzijā nav gūta pārlicība par 39 102 *euro* izlietošanas pamatotību

Konstatētie trūkumi līdzekļu piešķiršanā un uzraudzībā

- nav izstrādājušas dotāciju piešķiršanas un izlietojuma uzraudzības kārtību
- piešķirot dotācijas/līdzfinansējumu vai uzraugot to izlietojumu, ne vienmēr ievēro iekšējo kārtību vai speciālos nolikumus
- nav nodrošinājušas pietiekamu kontroli pār budžeta līdzekļu izlietojumu, apmeklējuma laikā nevarēja uzrādīt dotāciju izlietojumu pamatojošus dokumentus
- uz revīzijas veikšanas brīdi nebija iespējams gūt pārlicību par rezultātiem un mērķiem, kas sasniegti, saņemot pašvaldības finansējumu dažādām aktivitātēm - ne pašvaldībai, ne trešajai personai nav iespējams pārlicināties par iegādāto un saņemto preču/pakalpojumu pamatotību un atbilstību finansējuma piešķiršanas mērķiem, piemēram

Konstatētie trūkumi uzskaitē

- finansējuma piešķiršanā neievēro uzkrāšanas principu, t.i., piešķirto finansējumu izmaksas brīdī norakstot izdevumos bez dokumentiem, kas pamato mērķa sasniegšanu, kā rezultātā netiek nodrošināta atbilstoša piešķirtā finansējuma kontrole un darījumu izsekojamība
- neatbilstoši klasificē piešķirto finansējumu, uzrādot bilances kontā 2421 “Avansi par pakalpojumiem”, nevis 2429 “Nākamo periodu izdevumi
- finansējumu biedrībām uzrādījušas neatbilstošā EKK 2279 “Pārējie iepriekš neklasificētie pakalpojumu veidi”, nevis 3263 “Valsts un pašvaldību budžeta dotācijas biedrībām un nodibinājumiem”
- EKK 3263 “Valsts un pašvaldību budžeta dotācijas biedrībām un nodibinājumiem” uzrādījušas neatbilstošus izdevumus
- kontā 1359 “Pārējie finanšu ieguldījumi” nepamatoti uzrādīts ieguldījums biedrībā, kuram nevarēja uzrādīt ieguldījuma vērtību pamatojošos dokumentus

NAUDAS LĪDZEKĻU UZSKAITE

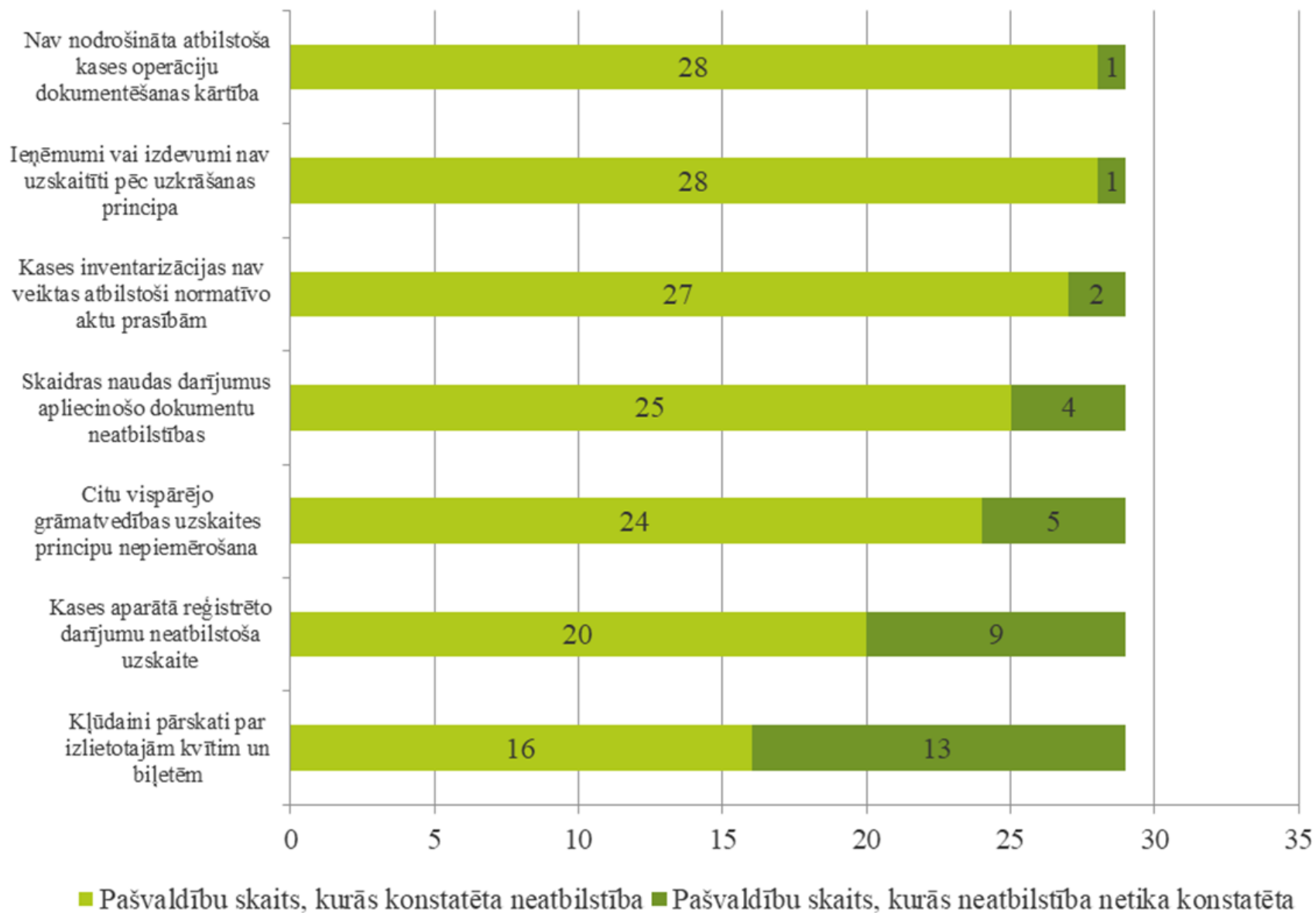
Naudas līdzekļu uzskaitē

- Skaidra nauda ir vislikvīdākais no pašvaldību aktīvu veidiem, turklāt tai raksturīgi augsti riski, piemēram, piesavināšanās risks
- Pašvaldībā veiktiem skaidras naudas darījumiem grāmatvedības uzskaitē jābūt uzrādītiem savlaicīgi, pilnā apmērā, atbilstoši darījuma ekonomiskajai būtībai

Secinājumi

- ✓ Visās pašvaldībās, kurās tika vērtēta skaidras naudas līdzekļu uzskaitē, to izveidotās iekšējās kontroles procedūras nav nodrošinājušas naudas līdzekļu uzskaiti atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Tā rezultātā pastāv augsts krāpšanās risks pašvaldības skaidras naudas līdzekļu uzskaitē
- ✓ Neatbilstības skaidras naudas līdzekļu uzskaitē liecina par neefektīvu iekšējās kontroles sistēmas darbību

Galvenās konstatētās neatbilstības naudas līdzekļu uzskaitē

IENĒMUMI NO MAKSAS PAKALPOJUMIEM

Secinājums pēc revīzijas 2 pašvaldībās

- ✓ Pašvaldības pretēji normatīvajā aktā noteiktajam nav izveidojušas iekšējās kontroles sistēmu darījumiem, kas saistīti ar pašvaldības komunālo pakalpojumu sniegšanu, un nav ievērojušas normatīvajos aktos noteikto grāmatvedības uzskaites kārtību.

Rezultātā tās nav guvušas ieņēmumus vairāku tūkstošu *euro* apmērā.

Būtiskākie trūkumi

- telpas nodotas bezatlīdzības lietošanā bez domes lēmuma
- noteiktā telpu nomas maksa nav pamatota ar atbilstošiem aprēķiniem
- telpu nomas līgumos nav paredzēta maksa par komunāliem pakalpojumiem
- nav izstrādāta metodika, kura nosaka kārtību, kādā aprēķina maksājumus par komunāliem pakalpojumiem
- netiek izrakstīti rēķini par komunāliem pakalpojumiem

SPECIĀLAIS BUDŽETS

Kas veido speciālo budžetu?

Speciālais budžets

Dabas resursu nodoklis

Autoceļu fonds

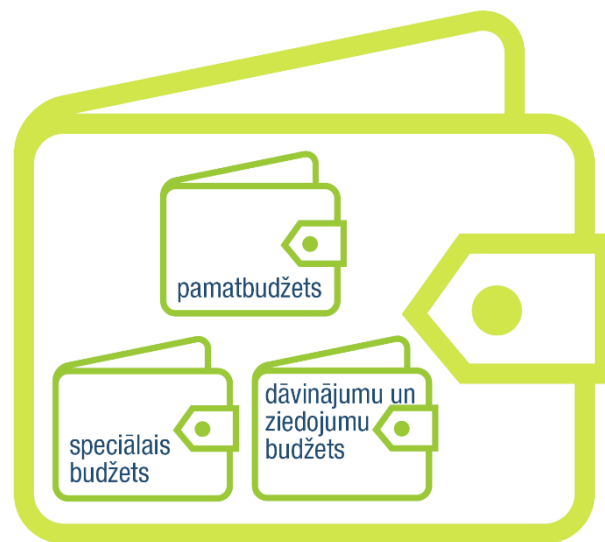
Ostu pārvalžu iemaksas

Ieņēmumi no privatizācijas

Laiks modernizācijai

- **Jēga dalījumam** divos budžetos – **zudusi**
- **Nesadala:** Jūrmala, Rīga, Bauskas novads, Ikšķiles novads, Siguldas novads
- Laiks visus konkrētās jomas **ieņēmumus un izdevumus uzrādīt vienuviet**

Pamatbudžets	Speciālais budžets
112 pašvaldības	
2 pašvaldības	1,5 milj.eiro
5 pašvaldības (Rīga un Jūrmala, Bauskas, Ikšķiles un Siguldas novads)	20,2 milj.eiro

Valsts kontroles ieteikums Finanšu ministrijai

Lai nodrošinātu pašvaldību budžetu efektīvu, kvalitatīvu un likumīgu sagatavošanas un izpildes procesu, **Finanšu ministrijai iniciēt normatīvā regulējuma par pašvaldību pamatbudžetu un speciālo budžetu sakārtošanu.**

4. ĪSI PAR JAUNO FINANŠU REVĪZIJU

2018.gada pārskata revīzijas izlasē iekļautās 30 pašvaldības

6 REPUBLIKAS PILSĒTAS

- Daugavpils, Jelgava, Jūrmala, Liepāja, Rīga un Ventspils

24 NOVADI

- Aizkraukles, Alsungas, Babītes, Balvu, Beverīnas, Brocēnu, Ciblas, Dagdas, Durbes, Jaunpiebalgas, Jēkabpils, Lielvārdes, Līgatnes, Ludzas, Naukšēnu, Neretas, Ogres, Pārgaujas, Preiļu, Priekule, Rugāju, Rundāles, Vainodes un Varakļānu novads

Zvērinātiem revidentiem finanšu revīzijā cita starpā vērst uzmanību uz to, vai pašvaldība

- ir veikusi visu kontu inventarizāciju atbilstoši likuma „Par grāmatvedību” prasībām un inventarizācija ir veikta pēc būtības, tajā skaitā grāmatvedības uzskaites dati ir salīdzināti ar valsts reģistru datiem
- ir izslēgusi no bilances visus atsavinātos īpašumus
- ir piemērojusi pamatotas nolietojuma normas ilgtermiņa ieguldījumiem
- ir uzskaitījusi visus tai piederošos aktīvus
- ir skaidrojusi iepriekšējo gadu kļūdu labojumus un to ietekmi uz gada pārskatu

Atbilstības jautājums – jauns uzdevums zvērinātiem revidentiem

- sniegt atzinumu par atbilstības jautājumu

“Vai pašvaldības noteiktā deputātu atlīdzības kārtība atbilst likuma prasībām un aprēķinātais atlīdzības apmērs nepārsniedz likumā noteiktos ierobežojumus?”.

Valsts kontroles papildus pārbaudāmie jautājumi izlasē iekļautajās pašvaldībās

- pašvaldības funkciju izpildes deleģēšanu komersantiem – pašvaldības kapitālsabiedrībām – un to finansēšana
- budžeta grozījumu prakse – kāds ir budžeta grozījumu process (kārtība)
- budžeta izdevumu ekonomiskās kategorijas koda 2200 Pakalpojumi apakškodos iekļautie izdevumi

5. JAUTĀJUMI, KOMENTĀRI, DISKUSIJA

PALDIES PAR UZMANĪBU!